

Tõrva kogunes mitukümmend usinat pranglijat.

Erakogu

Pranglimine – arendav ja kaasahaarav

Pranglimine on peastarvutamine veebipõhises keskkonnas. Hiirega numbriklahvidele vajutades tuleb sisestada võimalikult palju õigeid vastuseid. Treenimiseks on tarvis ainult internetiühendusega arvutit. Pranglimine treenib mälu, arendab loogikat ja loomulikult paraneb oluliselt peastarvutamise oskus. Innustav tegur on ka mõõduvõtmine teiste pranglijatega.

Võistlustel osalemiseks ja treeningutemuste võrdlemiseks teistega on tarvis aga pranglimise eest tasuda. Meie kool – Tõrva gümnaasium – on selleks leidnud rahalised võimalused. Parimate tulemuste saavutamiseks aga üksnes

võimaluse loomisest ei piisa, vaid on tarvis ühiseid jõupingutusi õpilase, õpetaja ja kodu kaasabil.

Esimesed harjutustunnid viime läbi kooli arvutiklassis õpetajate juhendamisel ning seejärel on õpilastel võimalus kodus iseseisvalt treenida ning demonstreerida oma suurepärase arvutusoskust ka kodustele.

Kolmandal õppeveerandil astume aga võistlustulle, sest siis algavad maakondlikud eelvõistlused. Tublimad jõuavad poolfinaali ja parimad maakondlikule finaälvõistlusele.

Võisteldakse neljas vanuseklassis: sirgijad (1.–3. kl), oskajad (4.–6. kl), neid ja naised (alates 7. kl) ning noor-

mehed ja mehed (alates 7. kl.). Eelvoorus on kaasa löönud ka meie kooli julgemad õpetajad.

Seitsme aasta jooksul, mil maakondlikku finaali on peetud, on alati jõudnud finaälvõistlusele ka meie kooli õpilasi.

Selle aasta parimad: sirgijatest Maria-Helena Lüüs (finaalis 2. koht), Marius Vister (4. koht), oskajatest Pamela Paul (6. koht), noormeesede klassis Meelis Matvei (6. koht) ja Kevin Sults (8. koht).

Täname kõiki toetajaid!
Lisainfo: www.miksike.ee

Katrin Kalamees
Tõrva gümnaasiumi õpetaja

Noortekonverents vaagis minevikku ja vaatas tulevikku

Tartus Rehe hotellis toimus 18.–19. märtsil 4H noortekonverents „Minevikku mõistes parema tuleviku poole“. Konverents keskendus nooreorganisatsiooni tegemisele läbi ajaloo ning pööras pilku ka tulevikku. Tõrva 4H klubist osalesid konverentsil Kelly Viks ja Aigi Tamm.

Konverentsil esinesid edukad endised 4H liikmed, kes kohalolnud noori motiveerisid ning neile õpetussõnu jagasid. Sõnavõttega astusid üles ja kohaletulnuid tervitasid teiste hulgas haridus- ja teadusministeeriumi esindaja, Ahhaa teaduskeskuse juhataja liige Andres Juur ja Tartu linnapea Urmas Kruuse.

Konverents oli oma temaatikalt väga mitmekesine. Arutati Eesti ja eelkõige just noorteorganisatsiooni 4H tulevikuplaane. Keskenduti maaelu arendamise küsimustele, tehnoloogia, arhitektuuri ja ettevõtluse võimalikele tulevikuvisionidele. SA Archimedes Euroopa Noored jagas näpunäiteid, kuidas võtta ette julgeid samme ning avastada Euroopat vabatahtlike tegevuse kaudu. Esmaspäeva õhtupoolik sisustati lõbusa omaloominguprogrammiga – lauldi, tantsiti ja nautiti toredat seltskonda. Üles astus ka tantsugrupp JJ-Street. Konverents andis meile, Tõrva 4H lii-

Konverentsil kuulati ettekandeid suure huviga.

Aigi Tamm

metele, võimaluse tutvuda uute ja huvitavate Eestimaa noortega ning soojendada üles suhteid vanade sõpradega.

Noorteorganisatsioon 4H asutati Ameerika Ühendriikides üle 100 aasta tagasi ning on tegutsenud Eestis aastast 1991. Tegemist on vahva ettevõtmise ja noorteühendusega, mis pakub eri vanu-

ses ja erineva taustaga noortele võimalust realiseerida oma mõtteid ja ideid, viia läbi meelelahutuslikke ja arendavaid üritusi ning leida uusi sõpru ja tuttavaid üle Eesti või isegi kogu maailmast.

Kelly Viks
Tõrva gümnaasiumi
11. klassi õpilane

Helme Vallavolikogu istungil 27. märtsil

- kuulati ülevaadet politsei tööst vallas, Tõrva piirkonnas ja maakonnas. Esinesid ja küsimustele vastasid Aleksander Zemskov ja Riho Valtner;
- Ave Visor andis ülevaate Tõrva piirkonna alaealiste komisjoni tööst, tema sõnavõttu täiendas Aleksander Zemskov;
- valla üldisest olukorrast rääkis vallavanem Tarmo Tamm. Kõne all olid rahvastikusünnimused, valla finantsseis, käimasolevad ja plaanitavad projektid. Esitati küsimusi Ritsu kooli töökorralduse, Helme sepikoja hoone, Karjatnurme korterelamu ja hulkuvate koerte kohta;
- avalikuks kasutamiseks määrati AS Riigi Kinnisvarale kuuluvad Bokardi peatee ja Kiriku-Bokardi tee;
- enampakkumise korras otsustati võõranada korteriomand nr 9 Karja tn 2 Helme alevikus ja korteriomand nr 1 Ritsu 14 Linna külas;
- otsuse projekt Helme alevikus asuva Kooli 3 kinnistu võõrandamiseks lükati tagasi. Otsustati, et volikogu komisjonid täpsustavad ostu-müügilepingu tingimusi;
- kinnitati vallavalitsuse ametnike ja töötajate palgajuhend;
- Avo Tamm andis ülevaate eelarve- ja majanduskomisjoni tööst.

Tiina Õunpuu
vallasekretär

Tõrva Linnavolikogu 09.04.2013 istungil arutati ja otsustati

1. Volikogu kuulab ära abilinnapea Maido Ruusmanni ülevaate Leader tegevusest ja MTÜ Mulgimaa Arenduskoda juhatase esimehe Ene Saare ettepaneku Mulgimaa omavalitsustele liitumiseks MTÜ Mulgimaa Arenduskoja tegevuspiirkonnaga 2013.aastal.
2. Volikogu võttis vastu Tõrva linna 2013.aasta lisaelarve.
3. Volikogu kuulab ära informatsiooni linnavalitsuse ja hallatavate asutuste vahepealse tegevuse kohta.
4. Volikogu kehtestas Tõrva linna ametiasutuste palgajuhendi.
5. Volikogu kehtestas Tõrva linna terviseprofili ja tegevuskava aastateks 2013-2016.
6. Volikogu andis Riia Lakid OÜ-le loa tasuta reklaamplakati paigaldamiseks keskväljaku bussiootepaviljoni külgseinale. Riia Lakid OÜ kohustub koostöös värvimüüjatega oma fassaaditooteid müüma läbi ehitusmaterjalide kaupluse Tõrva linna ja ümbruses elavatele elanikele jaehinnast 20% soodsamalt.
7. Toimus arutelu Tartu 4 hoone majandamise küsimuses.
8. Volikogu kinnitas revisjonikomisjoni 2013.aasta tööplaani.

Signe Kiin
linnasekretär

Talgulised tööhoos Helme koduloomuuseumi juures.

Vello Jaska

Helme koduloomuuseum kutsub talgupäevale

Laupäeval, 4. mail on järjekordne suur koristuspäev üle terve Eestimaa. Kaks aastat oleme koduloomuuseumi juures koristustalguid pidanud. Mõlemal aastal on häid inimesi paarikümne ringis kokku tulnud ja palju tööd on saanud ära teha.

Suur park kirikuvaremete ümber nõuab töökäsi ja muuseumirahva peere on ainult kolm liiget. Tänavune talv ei taha kuidagi kevadele alla vanda ja veel paar nädalat tagasi olid muuseumi ees lumehunnikud ninani. Tekkis väike hirm, et 4. maiks ei saagi tahenud murulappi kätte. Praegu aga rõõmustavad silma soe päike ja kiiresti kahanev lumi.

Nüüd on päris kindel, et talgud toimuvad. Head inimesed, ootame teid 4. mail kell 10 Helme koduloomuuseumi juures! Talgupäev toimub kella 10–16. Kes kohe hommikul tulla ei saa, võib meiega liituda ka hiljem.

Peamine koristusobjekt on vana park. On palju riisumist ja okste koristamist. Hea on, kui võtate oma sisetöötatud tööriistad kaasa. Muuseumi juures on ainult üpris vanamoodsad raudrehad riisumiseks.

Nagu ühel korralikul talgupäeval ikka, pakume talgusuppi, mida saate süüa lõkkelule juures. Muuseumi uksest on terve päev kõigile avatud.

Kes soovib, võib internetis ennast talgutele registreerida. Samuti võite oma osavõtusest teatada telefonil 5690 6611. Hea on, kui teame eelnevalt osavõtjate arvu. Siis oskame õige suurusega supipoti tulele panna.

Soovime teile ilusat kevadet ja sooja päikest!

Kohtumiseni 4. mail vanas pargis.
Helme koduloomuuseumi
pere nimel
Hilma Karu

Adu Sepp juubelpäeval Tõrva kirik-kammersaalis perekonna keskel

Ilmar Kõverik

Märtsis tähistas Tõrva kauaaegne haridusjuht Adu Sepp väarikat 85 aasta juubelisünnipäeva. Adu Sepp töötas Patküla kooli direktorina aastatel 1962–1970 ja Tõrva gümnaasiumi direktorina 1970–1989.

Head tervist ja palju kauneid päevi!

Ilmar Kõverik

Meeletu rüütel käis Tõrvas

Eesti Kontserdi esitletud kava "Meeletu rüütel" oli pühendatud Eesti muusikaelu suurkujudele Voldemar Kuslapile tema 75 aasta juubeli ja Henn Rebasele 60 aasta juubeli puhul.

Voldemar Kuslap tunneb end Tõrvas ja tõrvalaste seas nagu kodus. Selles linnas möödusid kolm kaunist aastat tema elust, kui ta töötas Tõrva kultuurimaja instruktoriga, kunstilise juhi ja ka direktorina. Eriti liigutav oli tema jaoks kohtumine Tõrva naiskoooriga Helli. Kõlasid tervituslaulud ning head õnnesoovid, oli palju kallistusi ja lilli.

Ilmar Kõverik

Valgamaa Tuletõrjeühing palub kõikidel klientidel ja elanikel juba varakult hakata mõtlema oma kütteseadmete korrashoiule.

Teeme korstnapühkimis-, pottsepatõid ja korstnapitsi ehitust. Võimalus osta uus suitsu- või vinguandur ning tulekustuti.

Tellimus esitada tel 766 1009 või 521 0357
e-post: valga.tuletorje@gmail.com
Aadress: Puiestee 2, Valga linn

Mida silmas pidada kaevetööde tegemisel?

Kevad on käes ja kinnistuomanikel ning majavaldajatel tekib taas võimalus alustada töödega oma aias või maavaldustes. Tehakse ehitustöid, kaevatakse kraave, paigaldatakse aiaposte, juuritakse puid või põõsaid.

Selliste kaevetööde käigus on aegajalt vigastatud sidekaableid, mistõttu on tummiks jäänud telefonid või kadunud telepilt. See põhjustab palju pahameelt nii kaevetööde tegijale kui ka tema naabritele. Naabrid pahandavad teenuste puudumise pärast ja kaabli lõhkuja peab hüvitama kaabli taastamiskulud ning kahjunõuded.

Mida siis peaks silmas pidama enne kaevetöödega alustamist?

Võtke ühendust Elioni spetsialistiga ja uurige välja, kus kaablid paiknevad.

Paljud kaablid on paigaldatud kinnistutele aastakümneid tagasi ja nende kohta puudub kohalikul omavalitsusel ja maaomanikel täpne info. Sageli on kinnistu mitu korda omanikke vaheta-

nud ja dokumendid kaotsi läinud või vormistamata jäänud.

Kaablite vigastuste vältimiseks soovitatakse uurida enne töödega alustamist, kas ja kus paiknevad kinnistul Elioni maavaldustes kaablid. Kui selgub, et kinnistul leidub sidekaableid ning maaomanik soovib nende asukohta teada saada, tuleb kohale kutsuda Elioni järelevalve spetsialist. Esmakordne kaabli asukoha fikseerimine on maaomanikele tasuta.

Igal kinnistu omanikul ja ettevõtjal on võimalik tutvuda sidekaabli (liinirajatise) kaitsevööndis tegemise ja lubade taotlemise tingimustega ka Elioni kodulehel www.elion.ee, alajaotuses „Arikliendid“ → „Arendajale“ → „Liinirajatiste järelevalve“ (<http://arikliendid.elion.ee/arendajale/liinirajatiste-jarelevalve>).

Seaduslik taust

Liinirajatise kaitsevöönd ulatub maaomaa kaks meetrit mõlemale poole kaablit ning liinirajatise kaitsevööndi ulatus on mitmed tegevused, sh mullatööd sü-

gavamal kui 30 cm, seadusega keelatud või lubatud ainult liinirajatise omaniku loal.

Seega tuleb liinirajatise kaitsevööndis tegemiseks taotleda järelevalve spetsialistilt tegemisluba. Seda ka juhul, kui liinirajatise asub kodutalu õuealal, sissesõiduteel või läbib erametsi, põlde ja heinamaid (vt Elektroonilise side seaduse 11. pkt „Liinirajatise“).

Sidekaabli vigastuse korral teavitage Elioni.

Sidekaabli vigastamise, kahjustamise ohu, varguskatse kahtluse või varguse toimumise korral palun helistada Elioni klienditeeninduse lühinumbril 165.

Liinirajatise paiknemise kohta saab oma küsimused edastada Elioni järelevalve spetsialistile e-postiga või telefonitsi.

Enn Kulasalu
tel 510 5473

e-post enn.kulasalu@elion.ee

Üritusterohke aprill Helme raamatukogus

Nii raamatukogu kui ka Ritsu kool on mures õpilaste vähese lugemise pärast. Lugemise propageerimise eesmärgil korraldame kahasse aprillis igal nädalal üritusi. Meie eesmärk on viia lapsed juba suvel aktiivse lugemise juurde. Nii korraldame joonistusvõistluse teemal "Minu kodu, minu kodumaa". Inspiratsiooni võisid õpilased ammutada mõnest koduteemalisest lemmikraamatust või -luuletusest.

Tänu õpetajatele Asta Tsiirbile ja Jana Verile oli võistlusest osavõtt aktiivne. Žürii tunnistas parimateks joonistusteks Väino Lensmendi, Grete-Lisette Gulbise, Karmen Mõtsa ja Kärt Moora tööd. Häid töid oli veelgi.

Järgmine üritus oli luulevõistlus „Kevad südames“. Selles osalesid Ritsu kooli loodusringi õpilased (juhendaja Asta Tsiirp). Parimad deklamaatorid olid Andriana Orlov ja Kenert Soots 1. klassist ning Siiri Kotselainen 3. klassist. Tublisid etelajaid oli palju.

Looduringi õpilastega toimus ka viktoriin kahes vanusegrupis. Noorema grupi võitjaks osutus Kenert Soots, vanemas Karmen Mõts, ainult poole punktiga jäi temast maha Merit Mäekalle.

Nädal hiljem tutvustasime looduringi õpilastele looduse teemalisi teatmeteoseid. Õpetasime neid ka kasutama ning korraldame praktilise õppuse. Õpilased tundsid väga huvi teatmeteoste kirjutajate vastu ja tahtsid teatmeteost ringi lahedada.

2. aprill on kuulutatud lasteraamatupäevaks, mistõttu pöörasime meiega

just aprillis rohkem tähelepanu õpilaste lugemisharjumuse süvendamisele.

Tore, et õpilased on agarad üritustel osalejad ja õpetajad tublid nende suunamisel ja juhendamisel.

Koostöö ürituste korraldamisel Ritsu kooliga on kestnud juba 20 aastat ja jätkub edaspidigi.

Kaie Tähe

VEEMAJANDUSPROJEKTI VEERG

Käimas on kõige keerulisem peirööd projekti tööde teostamisel. Kõik upuvad mudas – nii töömehed kui ka linnaelanikud. Linnaelanike ees võiks ju vabandada, kui see aitaks. Siiski palun linnakodanikel varuda veidi kannatust. Varsti peaks olema lumi läinud ja teed-tänavad kuivamas.

Töövõtja reageerib ja parandab kõik torutöödest tekkinud tänavaugud operatiivselt. Tööd-tegemisi peatada või edasi lükata ei saa, kuna eesseisvad mahud on suured ja lõpetamise tähtaegu ei ole võimalik edasi lükata.

Juulis käivitub uus reoveepuhasti ning torutööd lõpetatakse hiljemalt novembriks. Lõppstaadiumis on tegemist rohkem kogu süsteemi ülekontrollimise, katsetamise ning käitamise. Seega sügisel ei peaks enam kaevetöid teostatama. Tööd on endiselt kavandatud ajagraafikus. Väike mahajäämus on reoveepuhasti töödes, kuid töövõtja on optimistlik.

Olulisemad toimunud tegevused ning tööde seis märtsi lõpuks on järgmine:

Töös on leping konsultandiga, kes teostab kõikidele ehitustöödele inseneri- ja omanikujärelevalvet.

Vee- ja kanalisatsioonisüsteemide torutöödel tegutseb praegu neli töögruupi trasside paigaldamiseks kaeviku meetodil. Lisaks nendele töötab üks grupp, kes paigaldab torud nn kinnisel meetodil ehk horisontaalse maa-aluse läbipuurimisega. Peatöövõtja Merko Infra AS koos oma partnerite ja alltöövõtjatega – oma tehnika ja töömeestega – on Tõrva linnas muutunud igapäeva elu koostisosaks. Kokkulepped linnaelanikega liitumispunktide osas, tänavate sulgemised, avariilised parandustööd jne lahendatakse konstruktiivselt. Torutööde ja pumplete paigaldamise mahust on protsentuaalselt tehtud umbes 14%. Tööd teostatakse lõikude kaupa. Peamised trasside käitamised jäävad suvisesse perioodi. Siis tehakse ka tänavate ja teede katete taastamistööd. Tööd lõpetatakse kava kohaselt 2013. aasta oktoobris.

Reoveepuhasti ehitus on linnaelanikele oma asukoha tõttu vähem silmatorkav, kuna asub linna piiril. Peamised projekteerimistööd on teostatud ning toimuvad ehitustööd. Hooned on valmimisejärgus ja alustatud on elektrimontaaži töödega ning seadmete paigaldusega. Peatöövõtja Schöttli Keskkonnatehnika AS koos oma partneritega lubab tööd lõpetada kavandatud tähtajaks selle aasta juulis. Praeguseks on teostatud umbes 33,5% kavandatud töödest.

Tehnoloogiliste protsesside teostamiseks ning süsteemide hooldamiseks vajaliku tehnika – torustike survepesuauto ja reoveepuhasti tehnoloogiliste abiseadmete (survepesuauto; tõstuk-traktor ja aunasega) – hankelepingute kohaselt võib osa tehnikast, survepesuauto, Tõrva linna saabuda juba mais.

Projekti abikõlblike kulude kogumaksus on selle tulemusena 9 611 785,93 eurot, millest ELI ühtekuuluvusfondist tasutakse 84,47%. Ülejäänud osa kuulub tasumisele omavahenditest.

Infot veemajandusprojekti kohta on võimalik leida meie veebilehelt www.torvaveejoud.ee. Täiendavatele küsimustele saame vastata koostöös projekti järelevalve inseneriga.

Kontaktandmed:
telefonitsi 517 9729 ning
meiliaadressil
Lembit@torva.ee.
Lembit Talli
OÜ Tõrva Veejoud
Projektijuht

Maaparandusest

Käes on kevad, lumi sulab ja vesi peab kuhugi minema. Paljud maaomanikud on maaparandussüsteeme ka jõudumööda korras hoidnud, teostanud maaparandustöid või ehitanud maaparandussüsteeme.

Maaparandussüsteemi korrasoleku eest vastutab maaomanik või valdaja ja ta ei tohi teistele isikutele kahju tekitada – ei süsteeme korrastades ega ka korrastamata jättes.

Kraavide puhul on oluline, et voolusäng oleks takistusteta ja võsastunud nõlvad ei takistaks vee voolu ka suurvee ajal. Paju ja pappel on puuliigid, mis võivad põhjustada takistusi vee voolamisel ning need tuleks kraavinõlvadelt eemaldada.

Kindlasti tuleb igasugune võsa ja puittaimestik eemaldada kraavi suubuvate drenaažisüsteemide suudmetorude ümber viie meetri ulatuses mõlemalt poolt. Kraavi põhi peab jääma vähemalt 20 sentimeetrit suudmest allapoole. Kraavi põhjas ei tohi olla voolutakistusi: murdunud puud, kivid jms.

Kasvav võsa on kibraste toidulaud ja ehitusmaterjal ning võsakasvanud kraavid loovad eelise kibraste elutegevuseks. Kibraste arvukuse piiramisega tegelevad jahimehed.

Samuti tuleb hooldada põllumaa- del ja teede ääres asuvaid drenaažikaevu, mille koguarv Valgamaal on 4653. Ohtlikuks muutuvad kaevud, kui kaevurakked on kadunud, kaaned katki või eemaldatud. Lahtisesse kaevu võib kukkuda loomi ja inimesi ning tagajärjed võivad olla traagilised. Samuti võib drenaažikaevu sattuda prahiti ja pinnast, maaharimisel ka tehnikat.

2012. aastal korrastati ja kaanetati Valgamaal riigimaantee ääres 60 maaparanduskaevu, see töö jätkub 2013. aastal. Ka maaparandusühistud on aastate jooksul oma piirkonna põldudel kaevud korranud.

Heaperemehelikud maaomanikud hoiavad ja korrastavad oma maaparandussüsteeme.

Riiklikku järelevalvet maaparandushoiu nõuete täitmise üle teostab

Korras kraavid viivad põldudel liigse vee. Peeter Kümmel / Sakala / Scanpix

põllumajandusamet, kes tänavu kontrollib ka kaevude korrasolekut. Kui märkad kaaneta kaevu, anna sellest teada, et ennetada võimalikke õnnetusi.

Maaomaniku kohus on hoida eesvoolud ja suudmed võsast ja settest puhtad, puhastada kaevud settest, katta kaevud kaanega ja paigaldada tähis – need tegevused on maaparandussüsteemi toimimise eelduseks. Praegu on õige aeg jooniste muretsemiseks ja

plaanide tegemiseks, et kevade saabudes alustada töödega.

Maaomanikud saavad teavet maaparandussüsteemide paiknemise kohta ja joonise põllumajandusameti Valga keskusest aadressil Ernst Enno 32. Info saamiseks võib saata ka e-kirja kulli.radsin@pma.agri.ee või helistada telefonil 764 2285 või 523 2972.

Anne Tonts
põllumajandusameti
Valga keskuse juhataja asetäitja

Muuseum ootab mälestusi ja meenutusi seoses põllumajandusreformiga

Aastal 1989 vastu võetud taluseadusega pandi alus esimestele õiguslikul alusel loodud taludele. 1991. aasta maareformiseadusega tagastati maa õigusjärgsetele omanikele ja võimaldati maad erastada piirkondliku ostueesõigusega või ka üldistel alustel.

Järgmisel, 1992. aastal võeti vastu põllumajandusreformi seadus, millega pandi alus endiste kollektiiv- ja riigimajandite likvideerimisele, nende vara ja maa baasil uute talude ja põllumajandusettevõtete loomisele.

Eesti põllumajandusmuuseum soovib teada saada, mis toimus seoses põllumajandusreformiga igas Eesti-maa paigas. Osa majandest suutis oma tegevuse turumajanduse nõudmistele vastavalt ümber korraldada ja on praegugi elujõulised, teised aga mitte. Osa talunikest rajas jätkusuutliku tootmis- või turismitalu, teised ei tooda enam endagi tarbekski. Mõnel pool on ka maal küllaga töökohti, teisel jälle elu kiratseb. Kuidas ja miks see nii läks?

Kutsume teid meenutama, mida arvasite põllumajandusreformist, kuidas see toimus ja kuidas mõjutas see teie elu. Meenutuste kirjapanekul ei ole tarvis karta, kui isiklikud seisukohad ja mälestused ei lange kokku nn ametlike käsitlustega.

Mälestusi võib täiendada fotode, dokumentide või muu lisamaterjaliga, mille vormistamisjuhiseid saab muuseumitöötajalt. Kui soovite, saate lisad tagasi pärast muuseumis kopeerimist; tavalised valguskoopiad kahjuks muuseumile ei sobi.

Kogutud materjal säilitatakse Ees-

ti põllumajandusmuuseumi kogudes. Et huvilistel sellest materjalist kasu oleks, palume tööde alla märkida oma nime, sünniaasta ja kontaktandmed, samuti andmed mälestuste jutustajate kohta.

Mälestused palume saata või tuua võimalusel 1. juuliks 2013. aastal Eesti põllumajandusmuuseumisse, Pargi 4, Ülenurme 61714, Tartu maakond, et neid saaks kasutada põllumajandusmuuseumi 2013. aasta aastaraamatu koostamisel.

Täiendavat infot saab:
Ell Vahtramäelt telefonil 738 3821 või e-postiga aadressil ell.vahtramae@epm.ee ja Kaarel Visselilt telefonil 737 3818 või e-postiga aadressil kaarel.vissel@epm.ee

Suunavad küsimused

Käesolevad küsimused on mõeldud eelkõige abistamiseks põllumajandusreformiga seotud isiklike mälestuste ja kogemuste kirjapanekul. Ei maksa muretseda, kui mõne küsimuse kohta teavet napib – selle osa võib rahumeeli vahele jätta. Kirjutada võib sellestki, mida otseselt küsitud ei ole, kuid mida peate oluliseks seoses teiega ja vaadeldava ajajärguga lisada.

- Kuidas reformi ette valmistati? Kui kaasati eksperte, siis keda ning mil määral ekspertide soovitustega ka arvestati? Kas toimus avalikke arutelusid, kuidas neid läbi viidi?

- Kust saite teavet majandusreformide (omandi-, maa- ja põllumajandusreform) kohta? Kas seda oli teie jaoks piisavalt? Millised olid teie ootused ja kartused seoses reformidega? Millised neist täitsid?

- Kuidas olite endise majandiga seotud? Mis majand see oli? Mis sai majandist põllumajandusreformi käigus? Milliseid eeliseid ja soodustusi kasutasid uued moodustatavad ühised vara erastamisel? Kuidas jagati endise majandi vara (tootmishooned, masinad, seadmed jne)? Meenutage mõnda erastamise/ärastamisega seotud olukorda.

- Milline osa majandi varast määrati Eesti Vabariigi omandisse? Mis osast (asutused, hooned, kivi- ja vihmussüsteemid jne) nüüdseks saanud? Mis sai majandi võlgadest ja muudest varalistest kohustustest? Kuidas korraldati ühismajandi osamaksud ja aktsiad teistes organisatsioonides?

- Kuidas mõjutas põllumajandusreform talude rajamist? Millised olid erinevused varem rajatud ja põllumajandusreformi käigus loodavate talude vahel (endised taluomanikud, endised majanditöötajad, eelised maaressursi ja tootmisvahendite jagamisel jne)?

- Kuidas tagastati ühistatud vara? Mille alusel määrati ja kuidas kompenseeriti ühistatud vara? Milline oli asjaajamine? Milline oli majandijuhtide ja reformikomisjoni suhtumine kompensatsiooni taotlejatesse?

- Mida arvestati tööosaku kindlaksmääramisel? Kuidas oma tööosaku realiseerisite?

- Mida arvate põllumajandusreformist ja riigi tegevusest selle läbiviimisel? Kuidas on põllumajandusreformi läbiviimine sellisel kujul ennast õigustatud? Mida oleks võinud teha teisiti?

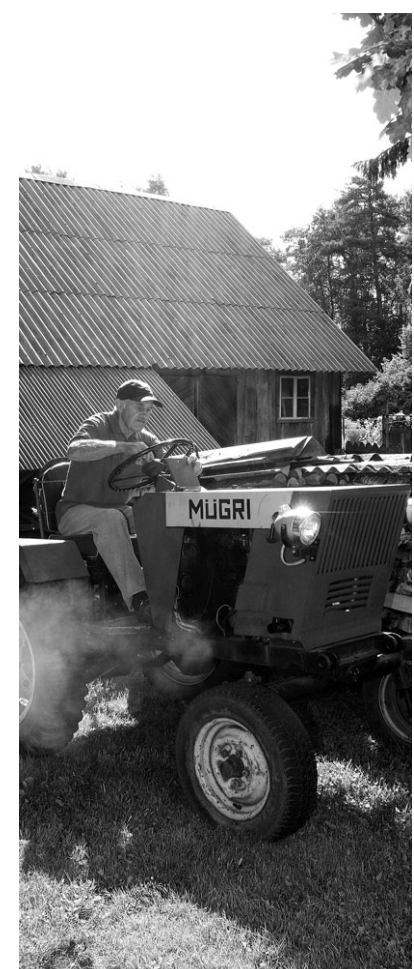
Küsimustik omavalmistatud traktorite kohta

Eesti põllumajandusmuuseum kogub omavalmistatud traktoreid ja mälestusi nende kohta eesmärgiga neid edaspidi eksponeerida ja anda neist välja fotoalbum. Ootame meenutusi inimestelt, kes on ise mõne traktori konstrueerinud. Vajadusel tuleme kohale ja teeme teiega intervjuu. Teretulnud on ka fotod, joonised, registreerimisdokumendid jne.

Allpool olevad küsimused on mõeldud kirjutamisel pidepunktideks, oodatud on ka vabas vormis kirjutised.

- Millal valmistasite traktori?
- Kas teil oli sel ajal tehniline ettevalmistus?
- Kas teil oli töökogemus tehnika alal?
- Kas kasutasite olemasolevaid masinaid eeskujudena? Kui jah, siis milliseid.
- Kas kasutasite abimaterjalidena kirjandust, jooniseid ajakirjandusest vms? Kui jah, siis milliseid.
- Millist mootorit, käigukasti ja teisi põhiagregaatse kasutasite?
- Kuidas te need muretsetsite?
- Kas traktor sai registreeritud?
- Kas pidasite funktsionaalsuse kõrval oluliseks ka masina head väljanägemist?
- Kas andsite oma traktorile nime?
- Millisteks töödeks kasutasite traktorit?
- Kas traktor täitis ülesanded, mille jaoks ta oli mõeldud? Kirjeldage töötamist selle traktoriga.
- Kui kaua püsis traktor kasutuses?
- Milliseid haakeriistu olete ise valmistanud või oluliselt täiendanud?
- Millist muud tehnikat olete ise valmistanud või täiendanud?
- Kas teate omatehtud traktorite konfiskeerimise juhtusid Nõukogude ajast?
- Kui Te ise valmistasite traktori sel ajal, siis kas sellega töötamist tuli varjata?
- Kas omavalmistatud traktorit kasutati mõnes 1990. aastate algul põllumajandusreformi ajal taastatud talus? Kui jah, siis kirjutage ka sellest talust.

Vastused palume saata aadressil Eesti põllumajandusmuuseumi, Pargi 4, Ülenurme, Tartumaa, 61714. Lähem info telefonilt 738 3818 või aadressilt kaarel.vissel@epm.ee.

Nõmmeotsa talu peremees Paul Kuldkepp omavalmistatud traktoril Mügri. Margus Ansu / Postimees / Scanpix

Kolleksionäär ostab

münste, märke, medaleid, ordeneid.
Huvi pakuvad ka vanemad postkaardid, fotod ja raamatud.
Küsi lisainfot
tel 5399 6098, Rene.

OÜ Lauer
pakub
veeteenust
kalluriga
Volvo FL6.
Tel 503 2050

Kevade keskuse arvutipoes

* Arvutite remont ja hooldus
* Ordi arvutite garantiiremont
* Mustvalge ja värviline paljundus A4
* Dokumentide kiletamine
* Videokassettide digitaliseerimine
Kojukutsed: 501 5282,
info@silverarvuti.ee
Kauplus avatud E-N 12-17
Väljakutsed E-N 9-12, R 9-17

EESTI PÖLLUMAJANDUSMUSEUM KOGUB
omavalmistatud traktoreid ja mälestusi nende kohta. Ootame meenutusi inimestelt, kes on ise mõne traktori konstrueerinud. Vajadusel teeme Teiega intervjuu.

Mälestusi kogutakse ka
1992. a. põllumajandusreformi kohta. Teretulnud on ka fotod, joonised, dokumendid jne.

Küsimustikud on saadaval aadressil:
<http://epm.ee/Traktorid>
<http://epm.ee/Reform>
Kontaktandmed:
Eesti Põllumajandusmuuseum, Pargi 4,
Ülenurme, Tartumaa, 61714. telefon 7 383 818
kaarel.vissel@epm.ee

Helme-Tõrva Elu

Tõrva linna
raamatukogus
Valev Eleranna
joonistuste näitus.

**TÕRVA
KIRIK-KAMMERSAALIS**

4. mail
Kagu-Eesti meestelaulupäev

12. mail
emadepäevakontsert

28. mail
Tõrva muusikakooli kontsertaktus

JÄLGIGE REKLAAMI!

**Pakume tööd
Tõrva Maximas
KASSAPIDAJATELE-
MÜÜJATELE,
LETITEENINDAJATELE
ja KORISTAJALE**
personal@maxima.ee
tel 602 3116

MAXIMA
Meil on tulevikku!

Tartu mets

**ostab
metsakinnistuid**

**Teeme teile prima
pakkumise!**

tel 5557 7007
www.tartumets.ee

Renlog

**Raieõiguste ja
metsakinnistute ost.**
Tel 517 4303,
argo@renlog.ee,

www.renlog.ee

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa ja
metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud
võivad olla tehtud raietega või
asetseada piiranguvööndis.
Tel: 55 40 150

Helme-Tõrva Elu

tervitab uusi ilmakodanikke

KARL-MART KOKK
23.03.2013

MARTA MELANI VAIKSOO
19.03.2013

JOHAN RASIN
03.04.2013

**UUED
TÄISPUIDUST VOODID
TEILE SOBIVATES
MÕÖTMETES JA
TEGUMOES!**

www.voodimeister.ee

**Tel 518 3981, 520 2054
Tõrva, Tammiku 9**

OÜ PURTSI GRUPP

müüb

**LÖHUTUD KÜTTEPUID
KOOS KOHALETOOMISEGA.**

Info telefonil 5383 7099

OÜ WP Mets

pakub raieteenust,
oleme abiks
metsamaterjali
turustamisel.
Tel 525 3126

BEST ROOF

**KEVADISELT
SOODSAD
HINNAD!**

- TERASKATUSED
- VIHMAVEESÜSTEEMID
- KANDVAD PROFILID
- LISATARVIKUD
- TURVATOOTED

Riia 14, Valga
Tel 529 0177, myyk@bestroof.ee
www.bestroof.ee

TRANSPORT ÜLE EESTI • JÄRELMAKSU VÕIMALUS

KIRIKUTEATED

28. aprillil	kell 11	Cantate pühapäeva jumalateenistus Helme kirikus armulauuga.
05. mail	kell 11	Rogate pühapäeva jumalateenistus Helme kirikus armulauuga.
05. mail	kell 14	Rogate pühapäeva jumalateenistus Taagepera kirikus.
12. mail	kell 11	emadepäeva jumalateenistus armulauuga Helme kirikus.
12. mail	kell 14	emadepäeva jumalateenistus Riidaja Gerdruta kirik-kabelis.
19. mail	kell 11	nelipüha jumalateenistus armulauuga Helme kirikus, teenib õp Rein Schihalejev.
19. mail	kell 11	nelipüha jumalateenistus armulauuga Taagepera kirikus, külalised Soome Hauho sõpruskogudusest.
26. mail	kell 11	kolmainupüha jumalateenistus armulauuga Helme kirikus.

**Alates 1. maist töötab
Helme kalmistul
matusekorraldajana ja
administraatorina
OÜ Amaranth,
Pille Tiirak, telefon 5551 2291;
501 8199; pille.tiirak@mail.ee.**

Täpsem teave saab aja jooksul kättesaadavaks kalmistuvahimajast ja kalmistu teadetetahviltelt.

HELGA PASS
20.11.1935–29.03.2013

HELJU VUKS
27.03.1931–11.04.2013

Helme-Tõrva Elu
Väljaandjad: Tõrva linnavalitsus tel 766 5310, faks 766 1731,
Helme vallavalitsus tel 766 8452, faks 763 3332.

Toimetaja:
Talvi Must, tel 763 2504,
e-post talvi.must@gmail.com

Tehniline teostus ja küljendus
AS Ühinenud Ajalehed Valgas,
trükk AS TRÜKIS Jõhvis.